

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11 -2024 16 беттің 1 беті

ТӘЖІРБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУ

Пән атауы: Алдыңғы қатарлы эпидемиология-2

Пән коды: AQE 4301

ББ шифры және атауы: 6B10105 «Қоғамдық денсаулық сақтау»

Оқу сағаттары/кредиттерінің көлемі: 150 сағат (5 кредит)

Оқу курсы мен семестрі: IV – курс, VIII – семестр

Тәжірбелік (семинарлық және зертханалық) сабақтар: 40 сағат

Шымкент, 2024 -2025 оқу жылы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	
59-11 -2024 16 беттің 2 беті	

Тәжірбелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулық «Алдыңғы қатарлы эпидемиология – 2» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасының (сиплабус) сәйкес әзірленді және кафедра отырысында талқыланды

Хаттама № 10 «20» 05 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі, м.ғ.к., доцент м.а. Тепов П.Д.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 3 беті

№ 1 сабақ

1. Тақырыбы: Омбылық геморрагиялық қызбасы. Қысқаша сипаттамасы. Омбы геморрагиялық қызбасының пайда болуының эпидемиологиялық және эпизоотологиялық алғышарттары, эпидемиялық процестің сипаттамасы.

2. Мақсаты: Омбы геморрагиялық қызбасының эпидемиологиясын, эпизоотологиялық алғышарттарын және эпидемиялық процестің сипаттамасын зерттеу арқылы аурудың таралуына ықпал ететін факторларды түсіну, сонымен қатар алдын алу және бақылау шараларын үйрену.

3. Оқыту міндеттері:

1. Омбы геморрагиялық қызбасының эпидемиологиялық және эпизоотологиялық ерекшеліктерін зерттеу;
2. Эпидемиялық процестің дамуын талдау;
3. Аурудың алдын алу және бақылау шараларын әзірлеу;
4. Қауіп-қатер топтарын анықтау және білім беру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Омбылық геморрагиялық қызбасының қоздырғышы қандай?
2. Бұл аурудың клиникалық белгілері мен симптомдары қандай?
3. Аурудың инкубациялық кезеңі және асқынулары қандай болады?
4. Омбылық геморрагиялық қызбасының таралуына әсер ететін экологиялық және климаттық факторлар қандай?
5. Аурудың негізгі тасымалдаушылары мен табиғи резервуарлары қандай?
6. Омбы геморрагиялық қызбасының таралуы үшін эпидемиологиялық қауіпті аймақтар қайда орналасқан?
7. Қандай адамдар немесе топтар бұл ауруға көбірек ұшырайды?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Теориялық мәселелерді талқылау

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Ауызша сұрау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8. Бақылау (сұрақтары):

1. Омбылық геморрагиялық қызбасының қоздырғышы қандай және ол қандай жолмен таралады?
2. Омбылық геморрагиялық қызбасының негізгі клиникалық белгілері мен симптомдары қандай?
3. Омбы геморрагиялық қызбасының инкубациялық кезеңі қанша уақытты құрайды?
4. Омбы геморрагиялық қызбасының негізгі асқынулары мен өлім себептері қандай?
5. Омбы геморрагиялық қызбасы қалай таралады және оның эпидемиялық процесі қандай кезеңдерден өтеді?
6. Омбы геморрагиялық қызбасының алғашқы белгілері мен симптомдары қалай көрініс табады?
7. Аурудың таралуына жол бермеу үшін қандай алдын алу шаралары қолданылады?
8. Омбы геморрагиялық қызбасының алдын алу үшін қандай санитариялық-эпидемиологиялық шаралар қажет?
9. Омбы геморрагиялық қызбасы кезінде кене шағуларынан қалай қорғануға болады?
10. Омбы геморрагиялық қызбасының жұғуын болдырмау үшін қандай вакцинация немесе профилактикалық әдістер қолданылады?

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 4 беті

№ 2 сабақ

1. Тақырыбы: Обаның алдын алу бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар

2. Мақсаты: Обаның пайда болуының себептері мен эпидемияға қарсы шаралардың тиімділігін бағалау, обаның алдын алу бойынша кешенді санитариялық-эпидемияға қарсы шараларды жоспарлау және жүзеге асыру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Обаның эпидемиологиясы мен таралу механизмін түсіндіру;
2. Обаны алдын алу және бақылау шараларының ұйымдастырылуын оқыту;
3. Обаның алдын алу бойынша нақты іс-шараларды ұйымдастыруды үйрету;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Обаның қоздырғышы қандай микроорганизм? Оның басты қасиеттері мен ерекшеліктері қандай?
2. Оба ауруы қалай таралады? Оның негізгі таралу жолдары қандай?
3. Адамдар мен жануарлар арасында жұқтырғыш агенттің таралуында қандай механизмдер жұмыс істейді?
4. Обаны алдын алу үшін қолданылатын негізгі профилактикалық шаралар қандай?
5. Санитариялық бақылау және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыруда қандай әдістер қолданылады?

6. Қандай жағдайларда обаның алдын алу үшін карантиндік шаралар қажет болуы мүмкін?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Тесттік бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8. Бақылау (сұрақтары):

1. Обаның қоздырғышы қандай микроорганизм болып табылады? Оның негізгі ерекшеліктері мен қасиеттері қандай?
2. Обаның таралу жолдары қандай? (адамнан адамға, кемірушілер мен кенелер арқылы)
3. Обаның таралуы болған аймақтарда қандай санитариялық бақылау жүргізіледі?
4. Обаның таралуына жол бермеу үшін аймақтарда қандай санитариялық тексерулер және зерттеулер жүргізілуі тиіс?
5. Обаның таралу аймағында санитариялық-эпидемиологиялық жағдайды бағалау үшін қандай көрсеткіштер мен критерийлер қолданылуы керек?
6. Санитариялық бақылау нәтижелері негізінде қандай қорытындылар жасауға болады?

№ 3 сабақ

1. Тақырыбы: Туляремия. Этиологиясы. Эпидемиология. Клиникасы. Эпидемияға қарсы іс-шаралар. Дератизация. Дератизация әдістері мен түрлері.

2. Мақсаты: туляремия ауруы, оның қоздырғышы, таралу жолдары, клиникалық көріністері, сондай-ақ осы аурудың алдын алу мен эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру және туляремияны тиімді бақылау және алдын алу үшін қажетті эпидемиологиялық, санитариялық және медициналық шараларды түсіну және оларды іске асыру тәсілдерін меңгеру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Туляремияның этиологиясы мен қоздырғышын зерттеу:

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 5 беті

2. Туляремияның эпидемиологиясын түсіндіру:
3. Туляремияға қарсы эпидемияға қарсы іс-шаралар ұйымдастыру:
4. Туляремияның алдын алу және бақылау шараларын бағалау:
- 4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**
 1. Туляремия ауруының қоздырғышы қандай микроорганизм болып табылады?
 2. Francisella tularensis бактериясының ерекшеліктері мен қасиеттері қандай?
 3. Туляремия қоздырғышы қандай жағдайда өміршеңдігін сақтайды?
 4. Туляремияның таралуын болдырмау үшін қандай санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізілуі тиіс?
 5. Ауру ошағында оқшаулау мен дезинфекция жүргізу тәртібі қандай?
 6. Вакцинация, санитарлық бақылау, карантиндік шаралар мен медициналық тексерулер қандай рөл атқарады?
 7. Туляремияның таралуын бақылау үшін қандай эпидемиологиялық тексерулер мен зерттеулер жүргізіледі?
 8. Эпидемиологиялық мониторинг, деректерді жинау және талдау әдістері қалай жүзеге асырылады?
- 5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары:** Жұппен жұмыс
- 6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны:** Ауызша сұрау, тесттік бақылау
- 7. Әдебиет:** № 1 қосымшаны қараңыз
- 8.Бақылау (сұрақтары):**
 1. Туляремияның табиғи ошағы қайда орналасқан?
 2. Туляремияның таралуы қандай жануарлармен байланысты?
 3. Адамдарға туляремия қандай жолдармен жұғады?
 4. Туляремияның эпидемиялық таралуына қандай экологиялық факторлар әсер етеді?
 - 5 Туляремияның таралуын болдырмау үшін қандай эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізіледі?
 6. Туляремияның алдын алу үшін жүргізілетін вакцинацияға қатысты қандай ақпарат бар?
 7. Қауіпті аймақтарда карантиндік шараларды ұйымдастырудың маңызы қандай?
 8. Санитарлық бақылау мен дезинфекцияның рөлі қандай?
 9. Туляремияның алдын алу үшін қандай профилактикалық шаралар қажет?
 10. Туляремияның таралуын тоқтату үшін кемірушілермен және кенелермен күресу қалай ұйымдастырылады?
 11. Халықты туляремиядан қорғау үшін қандай ақпараттық кампаниялар жүргізу керек?

№ 4 сабақ

- 1. Тақырыбы:** АИТВ-инфекциясының ошағын эпидемиологиялық тексеру, эпидемияға қарсы және профилактикалық іс-шаралар жүргізу алгоритмі. Алдын алу шараларын ұйымдастыру алгоритмі.
- 2. Мақсаты:** АИТВ (қызылша иммун тапшылығы вирусы) инфекциясының таралуын анықтау, эпидемиялық процестерді бақылау және алдын алу үшін қажетті эпидемиологиялық зерттеулер мен шараларды тиімді ұйымдастыру дағдыларын меңгеру.
- 3.Оқыту міндеттері:**
 1. АИТВ-инфекциясының таралуы мен эпидемиологиясын түсіну:
 2. Жұқпалы аурулардың таралуын бақылау үшін қажетті ақпараттарды жинау және талдау әдістерін меңгеру.
 3. АИТВ инфекциясының алдын алу шараларын ұйымдастыру:

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 6 беті

4. АИТВ инфекциясының алдын алу үшін халықты ақпараттандыруды және білім беруді ұйымдастыру әдістерін меңгеру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. АИТВ инфекциясының ошағы дегеніміз не және ол қалай пайда болады?
2. Эпидемиологиялық ошағын анықтау үшін қандай негізгі белгілер мен критерийлерді ескеру қажет?
3. АИТВ инфекциясының таралуы үшін қандай факторлар маңызды?
4. АИТВ инфекциясының жұғуының негізгі жолдары қандай (жыныстық қатынас, қан арқылы, анадан балаға)?

5. Жұқтыру қаупі жоғары топтар мен қауіпті топтарды қалай анықтауға болады?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Ауызша/жазбаша бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. АИТВ инфекциясының алдын алу үшін қандай профилактикалық іс-шараларды жүргізу қажет?
2. Жыныстық қатынас арқылы жұғудың алдын алу үшін қандай шаралар қабылдануы тиіс (қорғаныс құралдары, қауіпсіз жыныстық тәртіп)?
3. Инъекциялық есірткі қолданушылар арасында инфекцияның таралуын болдырмау үшін қандай шаралар ұсынылады?
4. АИТВ-инфекциясының анадан балаға берілуін алдын алу үшін қандай шаралар қабылданады?
5. АИТВ инфекциясының жаңа жағдайларын анықтау үшін эпидемиологиялық бақылау және мониторинг жүргізу алгоритмі қалай құрылуы керек?
6. АИТВ инфекциясы таралған аймақта эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру алгоритмі қандай?
7. АИТВ инфекциясының алдын алу шараларын ұйымдастыру алгоритмінің негізгі қадамдары қандай?
8. Алдын алу шараларын халық арасында тиімді жүргізу үшін қандай ақпараттық кампаниялар қажет?
9. АИТВ инфекциясының таралуын болдырмау үшін үкіметтік және үкіметтік емес ұйымдардың рөлі қандай?

№ 5 сабақ

1. Тақырыбы: Парентералдық берілу механизмі бар В, С, Д вирустық гепатиттері бойынша санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыруға және жүргізуге қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар.

2. Мақсаты: В, С, Д вирустық гепатиттерінің эпидемияға қарсы іс-шараларын ұйымдастыруда санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды дұрыс қолдану арқылы жұкпалы аурулардың таралуын болдырмау және алдын алу шараларын тиімді іске асыруды қамтамасыз ету.

3.Оқыту міндеттері:

1. В, С, Д вирустық гепатиттерінің эпидемиологиясын зерттеу;
2. Санитариялық-эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру;
3. Санитариялық-профилактикалық шараларды ұйымдастыру алгоритмін құру;

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 7 беті

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. В, С және Д вирустық гепатиттерінің эпидемиологиясын сипаттаңыз. Бұл аурулардың таралуына әсер ететін негізгі факторлар қандай?
2. В, С және Д вирустық гепатиттерінің жұғу жолдары мен механизмдерін түсіндіріңіз.
3. В, С және Д вирустық гепатиттерінің парентералдық берілу механизмін сипаттаңыз. Олардың қандай ортақ ерекшеліктері мен айырмашылықтары бар?
4. В, С және Д вирустық гепатиттерінің таралуын болдырмау үшін қандай эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу қажет?
5. В, С және Д вирустық гепатиттерінің алдын алу үшін медициналық мекемелерде қандай санитариялық-эпидемиологиялық талаптар сақталуы тиіс?
6. В және С вирустық гепатиттері бойынша эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу алгоритмін сипаттаңыз.
7. Вирустық гепатиттерді бақылау және олармен күресудегі маңызды санитариялық-эпидемиологиялық талаптар мен принциптерді атаңыз.

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Ауызша/жазбаша бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. В, С және Д вирустық гепатиттерінің алдын алу шараларын ұйымдастыру үшін қандай санитариялық-профилактикалық іс-шараларды қабылдау қажет?
2. Вирустық гепатиттердің алдын алу мақсатында қандай вакцинация шаралары жүргізілуі керек?
3. Гепатит В мен С-ның алдын алу үшін инъекциялық есірткі пайдаланушылармен жұмыс істеу әдістері мен профилактикалық шараларын сипаттаңыз.
4. В, С және Д вирустық гепатиттері бойынша қандай адамдар қауіпті топқа жатады? Бұл топтар үшін қандай профилактикалық шаралар қажет?
5. Қауіпті топтарға жататын адамдарды анықтау және оларға профилактикалық шараларды ұйымдастыру бойынша қандай әрекеттерді жүзеге асыру керек?
6. В, С және Д вирустық гепатиттерінің таралуын болдырмау үшін медициналық мекемелерде қандай санитариялық талаптар мен ережелер сақталуы керек?
7. Инфекцияның медициналық мекемелерде таралуын болдырмау үшін қан және қан өнімдерімен жұмыс істеу ережелерін түсіндіріңіз.
8. В және С вирустық гепатиттерінің таралуына жол бермеу үшін денсаулық сақтау ұйымдарында қандай негізгі санитариялық талаптар қойылады?

№ 6 сабақ

1. Тақырыбы: Сібір жарасы ошақтарының алдын алу және жою жөніндегі шаралар кешені

2. Мақсаты: сібір жарасы инфекциясының ошақтарының алдын алу және жою бойынша кешенді іс-шараларды ұйымдастыру, санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды сақтай отырып, жұқпалы аурулардың таралуын болдырмау және қоғам денсаулығын қорғау үшін қажетті шараларды қабылдау.

3.Оқыту міндеттері:

1. Сібір жарасының этиологиясы мен эпидемиологиясын түсіндіру;
2. Сібір жарасы ошақтарының алдын алу шараларын ұйымдастыру;

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 8 беті

3. Сібір жарасымен күресу және ошақтарды жою әдістерін меңгеру;

4. Сібір жарасы бойынша профилактикалық шараларды ұйымдастыру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Сібір жарасын тудыратын қоздырғыштың сипаттамасы қандай? (*Bacillus anthracis*)

2. Сібір жарасының жұғу жолдары мен таралу механизмдері қандай?

3. Сібір жарасының табиғи ошақтары мен олардың эпидемиологиялық ерекшеліктері.

4. Сібір жарасы ошақтарының пайда болуын алдын алу үшін қандай санитариялық-эпидемиологиялық талаптар мен шаралар қажет?

5. Мал шаруашылығында сібір жарасын алдын алу үшін қандай негізгі санитариялық талаптар сақталуы керек?

6. Малды өңдеу және сақтау орындарында сібір жарасының алдын алу үшін қандай шаралар ұйымдастырылады?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Жүппен жұмыс, Санитарлық ережелермен жұмыс, жағдайлық есептер шығару

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Тесттік бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Сібір жарасы қоздырғышы қандай бактериядан туындайды және оның ерекшеліктері қандай?

2. Сібір жарасының жұғу жолдары мен таралу механизмдері туралы айтыңыз.

3. Сібір жарасының табиғи ошақтары қандай аймақтарда орналасқан және олардың эпидемиологиялық ерекшеліктері қандай?

4. Сібір жарасы ошақтарының алдын алу үшін қандай санитариялық-эпидемиологиялық шаралар қажет?

5. Мал шаруашылығында сібір жарасының алдын алу үшін қандай басты санитариялық талаптар мен ережелер қолданылуы тиіс?

6. Сібір жарасының алдын алу мақсатында малдарда вакцинациялау қалай жүргізіледі?

7. Сібір жарасы инфекциясының таралуын тоқтату үшін қандай эпидемияға қарсы іс-шаралар қабылданады?

8. Дезинфекция, дератизация және дезинсекция әдістерін сібір жарасы ошақтарында қалай қолдану керек?

9. Сібір жарасы ошақтарында карантиндік шараларды ұйымдастыру тәртібі қандай?

№ 7 сабақ

1. Тақырыбы: Құтырудың алдын алу бойынша іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу үшін санитарлық-эпидемиологиялық нормалар.

2. Мақсаты: құтыру инфекциясының алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыруда қолданылатын санитарлық-эпидемиологиялық нормалар мен талаптарды, сондай-ақ осы шараларды тиімді жүзеге асыру үшін қажетті білім мен дағдыларды меңгеруді қамтамасыз ету болып табылады.

3.Оқыту міндеттері:

1. Құтыру қоздырғышы (*Rabies virus*) мен оның патогенезін түсіндіру.

2. Құтырудың клиникалық белгілерін, симптомдарын және диагностикалық ерекшеліктерін сипаттау.

3. Құтырудың жұғу жолдары мен таралу механизмдерін зерттеу.

4. Құтырудың алдын алу бойынша санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды анықтау.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 9 беті

5. Жануарларды вакцинациялау, олардың эпидемиологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі санитарлық талаптарды түсіндіру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Құтыру инфекциясын тудыратын қоздырғыш қандай және оның табиғаты қандай?
2. Құтырудың адамға жұғу жолдары қандай? Қандай жануарлар бұл ауруды таратады?
3. Құтыру инфекциясының патогенезі мен оның ағзаға әсерін сипаттаңыз.
4. Құтырудың алдын алу үшін қандай санитарлық-эпидемиологиялық талаптар мен нормалар қажет?
5. Жануарлар мен адамдар арасындағы құтыру инфекциясының алдын алу үшін қандай шаралар қабылданады?
6. Құтыру инфекциясының алдын алу үшін малдар мен үй жануарларына вакцинация қалай жүргізіледі?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Жұппен жұмыс, Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Тесттік бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Құтыру ошақтарында эпидемияға қарсы шаралар қалай ұйымдастырылады?
2. Құтыру жұқтырған жануарларды оқшаулау және олармен байланыста болған адамдарға медициналық бақылау қалай жүргізіледі?
3. Құтыру инфекциясының таралуын болдырмау үшін карантин мен басқа профилактикалық шаралар қандай?
4. Құтыруға қарсы вакцинацияның маңызы мен оның тиімділігі қандай?
5. Құтыруға қарсы вакцинациялау тәртібі мен ережелерін түсіндіріңіз.
6. Вакцинацияланған тұлғалар мен жануарларды қадағалау және оларды қайта вакцинациялау бойынша шаралар.
7. Құтыру инфекциясының алдын алу шаралары туралы халықты ақпараттандырудың маңызы қандай?
8. Құтыру ауруының белгілері мен алдын алу шаралары туралы халыққа ақпараттық кампаниялар жүргізу қалай жүзеге асырылады?

№ 8 сабақ

1. Тақырыбы: Геогельминтоздар. Биогельминтоздар. Жалпы сипаттамасы. Қоздырушылар дамуы циклының ерекшеліктері, эпидемиялық процесстің сипаттамасы, күресу принциптері, гельминтоздардың профилактикасы (аскаридоз, трихоцефалез, анкилостомидоз, стронгилоидоз), (тениоз, тениаринхоз, эхинококкоз, описторхоз, дифиллоботриоз, трихинеллез).

2. Мақсаты: гельминтоздардың табиғатын, таралу механизмдерін, эпидемиологиялық процесстің қалыптасуын, күресу әдістерін және олардың алдын алу шараларын толық түсіндіріп, студенттер мен мамандарды инфекциялық аурулардың алдын алу бойынша жан-жақты біліммен қамтамасыз ету.

3.Оқыту міндеттері:

1. Гельминтоздардың негізгі түрлерін және олардың сипаттамасын түсіндіру;
2. Гельминтоз қоздырғыштарының даму циклы мен таралу механизмдерін түсіндіру;
3. Гельминтоздардың эпидемиологиясын зерттеу;
4. Гельминтоздарды бақылау мен профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 10 беті

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Геогельминтоздар мен биогельминтоздар дегеніміз не? Олардың негізгі айырмашылықтары қандай?
2. Геогельминтоздар мен биогельминтоздардың қоздырғыштары мен дамуының ерекшеліктері қандай?
3. Гельминтоздар кластарға қалай бөлінеді және олар қандай ауруларға себеп болады?
4. Геогельминтоздардың (мысалы, аскаридоз, анкилостомидоз) және биогельминтоздардың (мысалы, тениоз, эхинококкоз) даму циклы қалай жүреді?
5. Аскаридоз, анкилостомидоз, трихоцефалез сияқты геогельминтоздардың даму циклының кезеңдерін сипаттаңыз.
6. Биогельминтоздарда (тениоз, тениаринхоз, эхинококкоз, дифиллоботриоз, описторхоз) дамудың аралық және түпкі иелері қандай және олардың рөлі қандай?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс, ситуациялық есептерді шығару

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Тесттік бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Геогельминтоздар мен биогельминтоздардың эпидемиологиялық сипаттамасы қандай?
2. Гельминтоздардың таралуын қандай факторлар анықтайды? Олардың таралуына әсер ететін экологиялық, санитарлық және әлеуметтік факторлар қандай?
3. Аскаридоз, трихоцефалез, тениоз, эхинококкоз сияқты гельминтоздардың жұғу жолдары мен тәуекел топтарын талдаңыз.
4. Аскаридоз, трихоцефалез, анкилостомидоз, стронгилоидоз сияқты геогельминтоздардың алдын алу шаралары қандай?
5. Тениоз, тениаринхоз, эхинококкоз, описторхоз сияқты биогельминтоздардың алдын алу үшін қандай шаралар қолданылуы тиіс?
6. Гельминтоздардың алдын алу үшін жеке гигиена, санитарлық бақылау, тағамды термиялық өңдеу және судың сапасын бақылау сияқты қандай профилактикалық шаралар маңызды?
7. Гельминтоздармен күресу үшін қолданылатын санитарлық-эпидемиологиялық нормалар мен талаптар қандай?
8. Гельминтоздардың алдын алу шараларын ұйымдастыру үшін қандай санитарлық талаптар орындалуы қажет?
9. Жануарларды вакцинациялау, ластанған аймақтарды дезинфекциялау, қоғамдық денсаулық сақтау шараларын ұйымдастыру әдістері қандай?

№ 9 сабақ

1. Тақырыбы: Амебиаз кезінде профилактикалық және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру және лейшманиозға арналған әрекет алгоритмдері бар стандарттар.

2. Мақсаты: амебиаз бен лейшманиоздың алдын алу, олармен күрес және эпидемияға қарсы шараларды ұйымдастыру бойынша нақты әдістер мен алгоритмдерді меңгеру, сондай-ақ, бұл шаралардың тиімділігін арттыру үшін санитарлық-эпидемиологиялық стандарттарды, ережелер мен нормаларды оқып үйрену.

3.Оқыту міндеттері: білім алушыларға амебиаз бен лейшманиоздың профилактикасы мен эпидемияға қарсы шараларын ұйымдастыру, жүзеге асыру және бақылау бойынша қажетті теориялық және практикалық білімдермен қамтамасыз етеді. Инфекцияның

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 11 беті

таралуын болдырмау үшін тиімді шараларды, осы ауруларды емдеуге және алдын алуға бағытталған нақты әрекет алгоритмдерін үйрету.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Амебиаздың қоздырғышы қандай? Оның адам ағзасындағы әсері қандай?
2. Амебиаздың таралу жолдары мен жұғу механизмдерін түсіндіріңіз.
3. Амебиаздың эпидемиологиясы мен таралу аймақтары қандай?
4. Амебиаздың алдын алу үшін қандай санитарлық-гигиеналық шаралар қолданылуы тиіс?
5. Лейшманиоздың алдын алу үшін қандай векторларға қарсы күрес шаралары маңызды?
6. Жеке және қоғамдық гигиена, су мен тағамның қауіпсіздігі, тұрғын үйлер мен қоғамдық орындардың санитариясын қамтамасыз ету үшін қандай шаралар қолданылуы қажет?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс, жағдайлық есептер шығару

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Жазбаша/Тесттік бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8. Бақылау (сұрақтары):

1. Амебиаз бен лейшманиоздың алдын алу және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастырудағы негізгі принциптер қандай?
2. Эпидемияға қарсы іс-шаралар кезінде ошағы бар аумақтарда қандай санитарлық шаралар қабылданады?
3. Амебиаз бен лейшманиоздың таралуын болдырмау үшін жүргізілетін профилактикалық іс-шараларды ұйымдастырудағы басты міндеттер қандай?
4. Амебиаз бен лейшманиозға арналған эпидемияға қарсы әрекет алгоритмдерін сипаттаңыз.
5. Амебиаз бен лейшманиоздың профилактикасы үшін қандай медициналық және санитарлық стандарттар мен ережелер бар?
6. Амебиаз және лейшманиоздың профилактикасы үшін қандай ақпараттық-
7. Амебиаз және лейшманиоз ауруларының алдын алу және бақылау шараларын тиімді ұйымдастыру үшін қандай халықаралық ынтымақтастық қажет?

№ 10 сабақ

1. Тақырыбы: Қышыма ауруын жұқтырған науқастарды эпидемиологиялық бақылау және диспансерлік бақылау, эпидемиялық ошақты эпидемиологиялық тексеру алгоритмдері, сондай-ақ эпидемияға қарсы және профилактикалық іс-шаралар.

2. Мақсаты: қышыма ауруының таралуын тоқтату және оның алдын алу үшін эпидемиологиялық тексеру, эпидемияға қарсы шаралар, профилактика және диспансерлік бақылау жұмыстарын тиімді ұйымдастыруды меңгеру.

3. Оқыту міндеттері:

1. Эпидемиологиялық тексеру алгоритмдерін меңгеру;
2. Эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу;
3. Профилактикалық іс-шараларды жоспарлау және жүзеге асыру;

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Қышыма ауруы бар ошақты анықтау үшін эпидемиологиялық тексеруді қалай ұйымдастыру қажет?
2. Эпидемиологиялық тексеру кезінде қандай деректер мен ақпараттар жиналуы тиіс?
3. Ошақты тексеру барысында қандай негізгі кезеңдер мен әдістерді қолдану керек?

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 12 беті

4. Эпидемиялық ошақтың жағдайын бағалау үшін қандай зертханалық және клиникалық әдістер қолданылады?
5. Қышыма ауруының таралуын болдырмау үшін қандай эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізілуі керек?
6. Эпидемиялық ошақтарда оқшаулау, дезинфекция, дератизация және дезинсекция іс-шараларын қалай ұйымдастыру қажет?
7. Қышыма ауруының алдын алу үшін әлеуметтік және санитарлық шаралар қандай болуы керек?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Жазбаша бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Қышыма ауруының таралуын болдырмау үшін қандай профилактикалық іс-шаралар ұйымдастырылуы тиіс?
2. Қышыма ауруының алдын алу үшін халық арасында гигиена және санитария мәселелеріне байланысты қандай үгіт-насихат жұмыстарын жүргізу қажет?
3. Қышыма ауруының профилактикасы үшін қандай қоғамдық денсаулық сақтау шаралары қолға алынуы тиіс?
4. Қышыма ауруының таралуын бақылау үшін эпидемиологиялық қадағалау қалай жүргізіледі?
5. Қышыма ауруының жаңа жағдайларын, ошағын және қайта жұқтыруды қалай анықтауға болады?
6. Эпидемияға қарсы іс-шараларды қадағалау және мониторингті қалай ұйымдастыру керек?

№ 11 сабақ

1. Тақырыбы: Педикулездің алдын алу және оған қарсы іс-шараларды ұйымдастыруға арналған санитарлық-эпидемиологиялық нормалар.

2. Мақсаты: педикулездің таралуын болдырмау үшін тиімді санитарлық-эпидемиологиялық іс-шараларды ұйымдастыруды үйрету, педикулездің алдын алу және эпидемияға қарсы шараларды жүзеге асыруда қажетті білім мен дағдыларды дамыту.

3.Оқыту міндеттері: білім алушыларға педикулездің таралуын болдырмау және оған қарсы тиімді шараларды ұйымдастыру бойынша қажетті білім мен дағдыларды меңгеру және педикулездің алдын алу мен эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Педикулездің қоздырғыштары мен оның түрлері туралы түсінік (бас педикулезі, киім педикулезі, дене педикулезі).
2. Педикулездің таралу жолдары мен механизмдері қандай?
3. Педикулездің таралуын болдырмау үшін қандай эпидемияға қарсы іс-шаралар ұйымдастырылуы керек?
4. Педикулез ошақтарында дезинфекция, дезинсекция және дератизация шараларын қалай жүргізу керек?
5. Педикулездің алдын алу үшін халықты ақпараттандыру мен санитарлық ағартушылық жұмыстарын ұйымдастыру әдістері.

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 13 беті

6. Педикулездің алдын алу жөніндегі ақпараттық кампанияларды қалай жоспарлап өткізуге болады?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: SGL (small group learning), Санитариялық ережелермен жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Ауызша сұрау/ Жазбаша бақылау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Педикулез дегеніміз не және оның негізгі түрлері қандай?
2. Педикулездің таралу жолдары мен механизмдері қандай?
3. Педикулездің алдын алу үшін қандай санитарлық-эпидемиологиялық нормалар бар?
4. Педикулездің эпидемиялық ошақтарын анықтау және эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру тәртібі қандай?
5. Педикулездің таралуын бақылау үшін қандай шаралар қолданылуы қажет?

№ 12 сабақ

1. Тақырыбы: Дерматомикоздың алдын алудағы медициналық-ұйымдастырушылық аспектілері

2. Мақсаты: дерматомикоздардың алдын алу мен таралуын болдырмау үшін қажетті медициналық-ұйымдастырушылық шараларды үйрету және дерматомикоздардың алдын алу мен эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру бойынша білім беру, сондай-ақ дерматомикозға байланысты эпидемиологиялық қадағалау және мониторинг жүргізу дағдыларын қалыптастыру

3.Оқыту міндеттері: дерматомикоздың алдын алу мен таралуын тоқтату үшін қажетті медициналық-ұйымдастырушылық шараларды меңгеру және дерматомикозды бақылау және профилактикалық шаралардың тиімділігін бағалау.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

1. Дерматомикоз дегеніміз не? Оның түрлері мен қоздырғыштары қандай?
2. Дерматомикоздың таралу жолдары мен механизмдері қандай?
3. Дерматомикоздың алдын алу шаралары мен профилактикалық іс-шаралар қандай?
4. Дерматомикоздың алдын алу үшін медициналық мекемелерде қандай ұйымдастырушылық шаралар қажет?

5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізу үшін оқытудың негізгі формалары/әдістері/технологиялары: Теориялық мәселелерді талқылау, шағын топтарда жұмыс

6. Пәнді ОН қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау нысаны: Ауызша сұрау

7. Әдебиет: № 1 қосымшаны қараңыз

8.Бақылау (сұрақтары):

1. Дерматомикоздың негізгі түрлерін атап, әрбірінің қоздырғышын сипаттаңыз.
2. Қоздырғыштардың таралу механизмдері мен ерекшеліктерін түсіндіріңіз.
3. Дерматомикоздардың таралу жолдарын сипаттаңыз.
4. Әлеуметтік және санитарлық жағдайлардың дерматомикоздың таралуына әсері қандай?
5. Дерматомикоздың алдын алу үшін қандай профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру қажет?
6. Жеке гигиена мен қоғамдық орындарда дерматомикоздың алдын алу шаралары қандай?

ONTÜSTİK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 14 беті

№ 1 қосымша

Негізгі:

1. Ерманова, С. А. Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 296 бет. с.
2. Жалпы эпидемиология дәлелді медицина негіздерімен: оқу құралы / Ред. бас. В. И. Покровский. Қаз. тіл. ауд. Н. Жайықбаев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 448 бет с.
3. Мәсімқанова, Т. М. Жұқпалы аурулар : оқу құралы / Т. М. Мәсімқанова. - Алматы : Эверо, 2013. - 204 бет. с.
4. Шайзадина, Г. Н. Ескертпелі санитариялық қадағалау = Предупредительный санитарный надзор : оқу құралы / Г. Н. Шайзадина. - Алматы : Эверо, 2015. - 116 с.

Қосымша әдебиеттер.

1. Ерманова, С. А. Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары [Мәтін] : оқу-әдістемелік құрал / С. А. Ерманова, Н. А. Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. - Алматы : Эверо, 2018. - 136 б. с
2. Әміреев, С. Жұқпалы аурулар оқиғаларының стандартты анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері. Т. 1 : практикалық нұсқау / Алматы : BRAND BOOK, 2014. - 624 бет + 80 бет
3. Әміреев, С. Жұқпалы және паразитарлық аурулардың стандартты анықтамалары мен іс-шаралар алгоритмдері. Т. 2: практикалық нұсқаулық / С. Әміреев. - Алматы : Эверо, 2014. - 902 бет.+80 бет.

Электрондық оқулықтар

1. Эпидемиология.Ерманова С.А. , 2019/ <https://aknurpress.kz/reader/web/1081>
2. Ерманова, С.А. т.б.Эпидемиолог маманының тәжірибелік дағдылары : Оқу-әдістемелік құрал. / С.А. Ерманова, Н. Ирсимбетова, Ф. Мұхтарқызы. - Алматы: Эверо, 2018. - 136 б. - <http://rmebrk.kz/>
3. Сраубаев Е.Н Еңбек физиологиясы және зерттеу әдістері. Оқу-әдістемелік құрал./ Е.Н.Сраубаев, С.Р.Жакенова, Н.У.Шинтаева: Алматы, «Эверо» баспасы – 2020. - 156 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/306/
4. Біріншілік медициналық-санитарлық көмектің (БМСК) дамуының нормативтік құқықтық негіздері : Оқу -әдістемелік құралы. / Н.К. Тузельбаев, Ш.Ж. Жанәділов, О.Ж. Ташимбетова, Ж.А. Ермаханова. - Түркістан: Тұран, 2018. - 96
6. <http://rmebrk.kz/book/1167636>

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы	59-11 -2024 16 бетің 15 беті

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы		59-11 -2024 16 беттің 16 беті